

Sajtótanács-beszélgetés a szlovák választás időpontjában

Magyar Hírlap külpolitikai rovat 2010. június 12-16

A puding próbája az evés. [Bevezető írásunkban](#) ismertettük a média önszabályozási formáit, ennek történetét, a közönség reakcióinak átgondoltabb befogadási struktúráit. Ezúttal megkezdjük a munkánk, és cikkünket ajánljuk mindazoknak, akik szeretik a Magyar Hírlapot.

A Méltányosság Politikaelemző Központ Sajtótanács munkacsoportja véletlenszerűen választotta ki a Magyar Hírlap 2010. június 12-16 közötti időszakát, s a külpolitikai rovatot vizsgálta. A Tanács olvasói, ha nem is reprezentálják a magyar lakosságot, s ha nem is notabilitások, egy fókuszcsoporthoz beszélgetés keretében, mint a lap aktív megfigyelői kifejtették mi tetszett, mit hiányoltak, és mi zavarta őket. Beszámolónk tehát a három lapszám külpolitikai rovatának nem is annyira kritikai értékelése, mint inkább az olvasói spontán vélekedések gyűjteménye.

A külpolitikai rovat a lapban nem domináns, kisebb teret kap, és a kiemelt napokban is főként azok a hírek kerültek előtérbe, aminek közvetlen kapcsolata van a magyarsággal, vagy a magyar kormány, külügyminiszter, miniszterelnök külföldi útjával. Hogy valódi ablak legyen a világra, arra már csak azért sem lehetett módja ezekben a napokban a Magyar Hírlapnak, mert ekkor készülődtek, tartották meg, majd hirdették ki és értelmezték a szlovák választási eredményeket. Mivel ez a téma mindent überolt, kevés hely maradhatott másra.

A szombati számban egy másik hír is megjelent, és ez a kirgiz polgárháború, mely a rövid hírbeszámoló ellenére is roppant konfliktusosnak tűnt, s a lap külön is felhívta a figyelmet a fontosságára, hiszen kis képet mellékelte hozzá, míg a többi kis hír ilyen nem kapott. Ebből azonban nem igazán lehetett megérteni a konfliktus kiváltó okát, s orientációval később sem segítettek az újságírók az olvasóknak.

A csoportunk - melyet állandó összetétele miatt a Méltányosság Politikaelemző Központ Sajtó Tanácsnak nevezünk - beszélgetése során az derült ki, hogy egy háborús konfliktusról vagy sok információra van szükség, amely alapján az olvasó állást tud foglalni, vagy pedig ha kevés terjedelemben, és a hátterek részletes ismertetése nélkül kapunk egy hírt, akkor meg arra van szükségünk, hogy tudjuk ki a jó és ki a rossz. Még a mínuszos hírből is látszott, hogy emberi szenvedés, igazságtalanság, kegyetlenség, elszabadult indulatok jellemzik a konfliktust, ezt mutatta már a halottak száma és etnikai homogenitása is.

A későbbi napokban a kirgiz-üzbég fegyveres összecsapásnak egyre nagyobb teret szentelt a lap, s megtudható volt az is, hogy a helyi kisebbség az elszenvedője a támadásoknak, így is volt köztünk olyan, aki hogy jobban megértse a konfliktus mibenlétét az Internetet használta. A sztori központba kerülését jól érzékeltük, hiszen nem csak a szöveges beszámolók

növekedtek, de a róluk szóló képek is. A Magyar Hírlap olvasójaként úgy érezhettük, a világban ez most a legfontosabb esemény, vagy talán ezt választotta saját sztorijává a lap?

Egy külpolitikai sztori elindult ebben a pár napban, más sztorik viszont eltűntek. (Külön érdemes volna arról is vitatkoznunk, hogy mennyire jó, ha egy lap nem csak elejt egy sztorit, vagy felvesz egy másikat, hanem valamiképp explicit módon is indokolja, hogy most miért kezd valamivel foglalkozni, ill. valami miatt ér véget.)

A korábbi időszak egyik érdekessége ugyanis az izraeli hadseregnek egy török segélyszállító hajó megszállása volt, ahol halálos áldozatok is lettek. Erről először hírzárlatot rendelt el az izraeli kormány, de aztán a hétvégére a nemzetközi vizsgálat engedélyezéséhez hozzájárult. (Ez, mármint az izraeli nyitás, s talán a médiapolitikájuk megváltozása is jelentős esemény, bár erről magyarázatot, kiemelést nem találhattunk, s talán más magyar médiában sem találtunk volna.) Esetleg több olvasó is várta volna ennek a sztorinak a folytatását is, de csak egészen kis mínuszos hírként jelent meg, aztán a későbbi napokban már semmi, a sztori elhalt.

A szombati lapszám beszámolt Martonyi szerbiai, és Orbán ausztriai látogatásáról. A lap valószínű fontosnak tartja, hogy tájékoztasson milyen komoly erőfeszítéseket tesz a kormány annak érdekében, hogy ne szigetelődjék el, s hogy ez az aktivitás nem is hiábavaló. Az ilyen beszámolókat, ahol két politikus találkozik, és mindenben egyetért nehéz érdekessé tenni, és a terjedelemmel (képnagysággal) a lap inkább csak az esemény napirendi fontosságát tudja kihangsúlyozni. Martonyi és Orbán külpolitikai aktivitása koncepciózusnak tűnt a tudósításból, s a Magyar Hírlap olvasója ezt alighanem helyeslően nyugtázhatta, ezekre a külpolitikai sikerekre most nagy szükség is van.

Említettük már, hogy a lap a magyar vonatkozású híreket ambicionálja a külföldi rovatban is, kérdés azonban, hogy a nem magyar vonatkozású infók mostohagyerekké válnak-e. Nekünk feltűnt, hogy a hirdetések és reklámok is pont a külpolitikai rovatból vesznek el a helyet. ☺

A szombati külpolitikai rovat számunkra legérdekesebb és legvitatottabb része a szlovák választások kiemelt cikkének címe volt.: „Unalmas kampány volt”. Nem ilyen címre számítottunk, hiszen annyi tudomása minden olvasónknak volt a kampányról, hogy feszültségekkel terhelt az úgynevezett „magyar kártya” miatt, meg hogy a magyar kormány kettős állampolgárság meghozataláról szóló törvénye központi témává vált a szlovák választásokon. Ha pedig így volt, akkor egy mocskolódó, kiélezett helyzet, mitől lehet a mi magyar olvasatunkban „unalmas”?

A cikket olvasva kiderült, hogy tulajdonképp a szlovák politológusok álláspontja lett kiemelve (ez esetben lehetett volna idézőjelet, netán kérdőjelet is használni). Mindenesetre megérteni véltük a címválasztást. A politológusok tudták, hogy mire számíthatnak, és ahhoz képest nem is történt semmi rendkívüli a kampányban. A lap ekkor még nem tudhatta, hogy mik lesznek a választási eredmények, s hogy tulajdonképp lesz meglepetés (az MKP kiesése sokkoló lett), no meg a későbbi vesztes nyilatkozatok tükrében, hogy Slotát idézzük, az MKP

kiesése ellenére is „buzik és magyarok kerülnek hatalomra Szlovákiában”. A megnyilvánulást szinte mindennek mondhatjuk, csak unalmasnak nem.

Szombaton természetesen a „buzik + magyarok” nyilatkozat még nem hangzott el, de a magyarellenes kampányhangulatkeltésről nekünk még a három nap letelte után sem lehettek sejtéseink. (Kivéve annak a Tanácstagunkat, aki megint csak az Internetet forrásként használva megnézte milyen plakátok is voltak Szlovákiában.) Arról sem tudtunk meg sokat, hogy a két magyar párt MKP és a Most-Híd között volt-e feszültség, s arról se sokat, hogy a Fidesz melyiket miképp támogatta, ha támogatta. Csáky Pál (MKP) és Bugár Béla (Most-Híd) azonban egy mondat erejéig megszólalhatott a lapban, ami szerintünk nagyon fontos az életszerűség hangulatának visszaadása miatt.

A későbbi napokban a Magyar Hírlap a bukott Fico-ról tudósított, aki hiába érte el a legjobb eredményt, kormányalakításhoz mindez kevés, végre – olvashattuk -, bukik a magyarellenes kormány, a választóknak elégük lett. Annyira azonban talán még sem volt egyértelmű, hogy ki is alakít kormányt, s ez még e sorok írásakor is billeg. Az viszont biztos, hogy Meciar, és a szélsőjobb SMS be sem jutott a parlamentbe, tehát a lehangosabb gyűlöletkeltőknek nem jött be a számításuk.

A MKP kiesésére nem számított senki

Forrás: <http://korkep.sk/2010/05/13/plakatok-harca-ii-parlamentni-valasztasok-2010vii/>

Megtudtuk azt is, hogy az MKP sem jutott be, de azt nem, hogy miért. Valószínűleg a miéltre való válasz elmaradása miatt a Magyar Hírlap nem hibáztatható, mert maguk az érintettek sem akartak nyilatkozni erről, de az olvasót rendkívül érdekelte volna, s ezért szívesen láttunk volna egy vagy akár több szakértői megszólalást. A kérdésre még visszatérünk, de előbb egy másik észrevételt emelnénk ki, mert volt egy hiányérzetünk, ami olvasóként az MKP kiesésének okainál is fontosabb.

Igyekeztünk fejből rekonstruálni az új választások eredményeként felálló szlovák parlamenti patkót. Némileg sikerült is, de azért felmerült, hogy egy magyarországi választások után is, ahol a rövidítések, és a pártvezetők ismertségével nincsenek problémáink is megkapjuk azt a segítséget, hogy vizuálisan is bemutatják a lapok a parlament új összetételét, míg most egy

külföldi választásnál ilyen segítséget az olvasó nem kapott. A megértéshez ez pedig jó lett volna.

S most vissza az MKP választási kudarcára. Mi úgy éreztük, hogy ezt odaát elrontották. Nem tudjuk hogyan és miként, de egyszerű olvasóként is világos, hogy jó sok szavazat ment veszendőbe, még akkor is, ha láthatóan ez a demokrácia velejárója, hiszen a szélsőjobb szerveződések is kiestek. Az MKP kiesésének hazai felelőseként Lendvai Ildikó a magyar kormányt nevezte meg, s a Magyar Hírlap helyet adott ennek is, meg Martonyi értelmezésének is, amelyben bár elismerésre került, hogy a Fidesz az MKP-t támogatta, és az is, hogy a jövőben is fogja, de a Híd sikerének is örült, és velük is együttműködést helyezett kilátásba, stb. stb. A felelősséget azonban Martonyi nem a kettős állampolgárság időzítésében, hanem a szlovák belpolitikában látta.

Valóban, józan paraszti ésszel nem lehet eldönteni, hogy a kettős állampolgárság éppen kiket és mennyire aktivált, hol hozott és vitt el szavazatokat, noha biztosan volt valamilyen hatása.

Említésre került az is, hogy a szlovákok követik a cseh modellt. Bizonyára az átlagolvasó tudatlansága itt fontos visszajelzés lehet a Magyar Hírlap újságírói számára, mert Tanácsunk hiányolta, hogy kifejtésre kerüljön mi is a cseh modell, vagy legalábbis jelen esetben mit kell ez alatt érteni. Több variációt is tudtunk mondani ugyanis, ami a cseh helyzet és a szlovák választási eredmény között felállítható.

Végezetül fontosnak tartottuk, hogy a szlovák választási végeredményről a lap egy gyors nemzetközi sajtószemlére is vállalkozott, s hogy tette ezt a külföldi lapoknál attól függetlenül, hogy milyen ideológiai irányzatúak. Azt persze nem tudjuk, hogy a nemzetközi sajtószemlében vélemény szelekciót végzett-e a Magyar Hírlap, mert köztudomású, hogy ez is lehet a manipuláció módszere, bár erre ezúttal a Tanács tagjai nem gyanakodtak.